

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

✦ POLITIKAI NAPILAP ✦

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Belgrád egészen birtokunkban van

A város körüli magaslatokat is elfoglaltuk — Csapatunk a Macsvában és Obrenovacnál előnyomulnak — Gallwitz hadserege folytatta az átkelést az Aldunán — Az oroszok támadásait Kelet-Galioziában és Wolhyniában visszavertük — A németek győzelme Dünaburgnál

A tegnapi nap harcai egész Belgrád városát csapataink kezére juttatták. — A vezérkar tegnapi és mai jelentésének egybevetéséből megállapíthatjuk, hogy a szerbek elkeseredett ellenállást fejtettek ki fővárosuk védelmében és ugyszólván minden talpalattnyi területet kemény küzdelemben kellett tőlük elragadni. A fellegvár és a konak meghódítása után a város déli részében még mindig folytak az utcai harcok, amelyek Kövess tábornok csapatainak győzelmével végződtek. Miután sikerült a várost teljesen megtisztítani a szerbektől, a Belgrád alatti magaslatok megrohamozása következett és — mint a német vezérkari jelentés közli — ez a vállalkozás is teljes sikerrel járt és a magaslatok elfoglalásával Belgrád birtoka biztosítva van számunkra.

Szerbiai offenzívánk más szakaszokon is a sikerek jegyében halad előre. A Drinán átkelt csapataink a Macsvában s a Száva felől szerb területre behatolt erőink Belgrádtól délnyugatra, Obrenovac vidékén további tért nyertek, Gallwitz tábornok hadserege pedig Belgrádtól keletre újabb csapatokat szállított át az Aldunán, melynek déli partján immár jelentékeny haderő szorítja dél felé győzelmes harcokban a szerbeket.

A bolgárok még készülődnek a szerbek elleni háborúra, amelynek kitörése most már nem várható magára sokáig. Közben a görögországi helyzet is tisztulni kezd. Az egymásnak ellentmondó híradásokból annyit meg lehet állapítani, hogy Görögország nem fogja ugyan megakadályozni az entente-csapatok átvonulását, de segítséget semmi szín alatt sem nyújt Szerbiának. Az a támogatás pedig, amelyet a Szalonikiben kihajózott és még ezután partraszállítandó entente-sereg jelent, az osztrák-magyar-német-bolgár támadással szemben nem lesz képes elhárítani Szerbiáról a katasztrófát. Az entente-államok népei érzik és tudják ezt és azokból a heves támadásokból, melyekkel a párisi és a londoni sajtó az entente külügyeinek vezetői ellen tör, konstatálni lehet, hogy az entente-hatalmak maguk is elvesztettek tekintik a játszmát.

Az északi hadszíntéren az orosz vereségek egész sorozatáról számolnak be a mai jelentések. Tarnopolnál véresen hanyatlott vissza a Bothmer-hadsereg ellen intézett nagyerejű orosz támadás, szintugy a saját vérebe fuladt az az orosz előretörési kísérlet, mely wolhyniai arcvonalunk megingatására volt hivatva. — Az orosz offenzív törekvések megállítására kívül pozitív eredményt is jegyezte föl tegnapról a német jelentés: Below csapatai Dünaburg nyugati arcvonalán nyolc kilométer szélességben kiverették állásaikból az oroszokat.

A balkáni harctér Belgrád elfoglalása

Budapest, október 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a balkáni hadszíntérről:

A cs. és kir. csapatok a Macsvában és Obrenovactól északra sikeresen nyomulnak elő.

A Belgrádba bevonult osztrák-magyar és német ezredek a várost elkeseredett utcai harcok után megtisztították az ellenségtől és most a délkeletre és délnyugatra fekvő magaslatok ellen intéznek támadást.

A folyam. mentén lejjebb szövetségeseink nagy haderővel jutottak már át a Duna partjára és az ellenséget több állásából vetették ki.

A parancsnokok és a csapatok a nagy kiterjedésű folyamterületen való átkelés nehézségeinek legyőzése után jelentéseikben meleg elismeréssel emlékeznek meg derék hídászaink fáradhatatlan, hősiességéről és a Duna-flottilla önfeláldozó közreműködéséről.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A belgrádi magaslatokat is elfoglaltuk

Berlin, október 10. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a balkáni hadszíntérről:

Belgrád városa, valamint a délnyugatra emelkedő magaslatok küzdelem után birtokunkban vannak.

Tovább keletre szintén visszavetettük az ellenséget, ahol ellenállott.

Csapatunk tovább nyomulnak előre.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Bombázott szerb városok

Szófia, október 10. Nisből jelentik: Kragujevac és Nis fölött tegnap osztrák-magyar és német repülőket figyeltek meg, akik bombákat dobtak le ezekre a városokra. Több bombát dobtak továbbá Lapova pályaudvarára.

Belgrádtól Egyiptomig

Amsterdam, október 10. A Times kaonai munkatársa Szerbia helyzetét azáltal, hogy a szövetséges csapatok a Dunán, a Száván és a Drinán átkeltek, kritikusnak mondja. Németország a Konstantinápolyba vezető utat keresi és meg is fogja találni. Németországnak az a célja, hogy Angliát Ázsiában fenyegetse és fölszabadítsa Egyiptomot.

A Times-nek az a véleménye, hogy Németország tervei csodásak, de azok megvalósítása nagyon nehéz. A balkáni hadjárat mindenestre az Anglia elleni háború kezdetét jelenti.

A szerb-bolgár határon

Lugano, október 10. Magrini, a Secolo tudósítója táviratozza lapjának, hogy a szerbek 100,000 embert összpontosítottak a bolgár határon, 20,000 emberrel megszállták a gevgeli-strumnicai vasutvonalat. Románia a központi hatalmakkal szemben jóakaratu semlegességet tanúsít.

Rotterdam, október 10. Ide érkezett megbízható jelentések szerint a görög határról a bolgár csapatokat a szerb határra szállítják.

A bolgár kormány rekonstrukciója

Szófia, október 10. A Bolgár Távirati Iroda jelenti: Radoslavow miniszterelnök végleg átvette a külügyek vezetését. Belügyminiszter Eriston Popow polgármester lett. Hadügyminiszterré a tábort hadsereg főparancsnokává kinevezett Jecow tábornok utódjául Neidenow tábornok neveztetett ki.

URANIA

Debreceen legnagyobb,
legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR.
TELEFON 12-51.

Hétfőn Kedden
október hó 10. és 11-én

A legérdekesebb sujt az
eddiggi kalandorfilmek között

MANYA

a török leány
exotikus kalandordráma
4 felvonásban.

Ragyogó rendezés.
Pazar kiállítás.

Muki, mint kínai
vigjáték.

Gomba és a szerelem
vigjáték.

Képek a katonaleletből
aktuális.

Előadások kezdete 5, 7 és 9
órákor rendez helyarákkal.
Folytatódagos bejemenet.

APOLLO

Ma, hétfőn
Előadások 5 és 7 órákor
félhelyárrakkal, 9 órákor
rendes helyárrakkal.

Budapesten nagy
sikert aratott!

Egy élet ára

vigjáték.

Muki elvesztette

a feleségét

vigjáték.

Kacér völgyény

bohózat.

FIUME

természetli felvétel.

A görög kormány fentartja tiltakozását

Athén, október 10. (Magyar Távirati Iroda.) Az entente-hatalmak képviselői átadták Zaimis miniszterelnöknek a négyes szövetség válaszejgyezését Görögország tiltakozására. A négyes szövetség követeli, hogy a görög kormány negyvennyolc óra alatt vonja vissza a partraszállás elleni tiltakozását, mert ellenkező esetben az entente súlyosabb intézkedésekhez volna kénytelen folyamodni.

Zaimis miniszterelnök kijelentette a követek előtt, hogy a kormány ragaszkodik a tiltakozáshoz s azt fentartja. Kijelentette továbbá, hogy a görög területek megvédésére egyedül a görög hadsereg illetékes. A kormány továbbá követeli, hogy a négyes szövetség csapatai haladéktalanul hagyják el Görögországot. A miniszterelnök végül közölte, hogy a kormány Szalomikit és Kavallát elzáratta.

Genf, október 10. A La Dépêche című lyoni újság azt hiszi, hogy Venizelos volt miniszterelnöknek az entente-hatalmakkal megkötött külön egyezményét nem lehet majd visszacsínnálni és az entente az egyezmény teljesítését fogja kérni Konstantin királytól.

A görög semlegesség fentartása

Páris, október 10. (Magyar Távirati Iroda.) A párisi görög követet utasították, közölje a francia kormánynyal, hogy Görögország az entente-hatalmakkal szemben továbbra is megtartja semlegességét.

Venizelos bukása után

Athén, október 10. (Mégkésve érkezett.) A kamara üléséről a következőket jelentik: Az ülés azért is nagyjelentőségű volt, mert az ellenzék a legnagyobb eréllyel lépett ki eddigi rezervált magatartásából és a lehető leghevesebben támadta Venizelos politikáját, amelynek a görög-szerb szövetség volt a bázisa és a háboru veszedelmét rejtette magában. Érdekes, hogy a Venizelos-párt két tagja szót emelt a kormány külpolitikája ellen és vezére ellen szavazott. Az ellenzék világosan kifejezte azt a felfogását, hogy a görög-szerb szövetség nem létezik többé.

Chiasso, október 10. A Corriere della Sera jelenti Athénből: Venizelos bukása csak egy pillanatra hatott zavaróan. Az utcákon ezt kiáltották: Éljen a király! A Venizelos-pártiak meg sem próbálkoztak ellentüntetésekkal.

Basel, október 10. A Basler Anzeiger jelenti Athénből: A Venizelos-pártnak több mint negyven tagja feltétlen támogatást ígért a kormánynak mindazon intézkedéseikhez, melyek a görög semlegesség fentartására irányulnak.

Az új görög kormány és a szerb szövetség

Lugano, október 10. (Magyar Távirati Iroda.) A Corriere della Sera jelenti Athénből: A Zaimis-kabinet úgy magyarázza a Szerbiával kötött szövetségi szerződést, hogy Görögország csak abban az esetben vállal szolidaritást Szerbiával, ha Bulgária megtámadja Szerbiát. Ha azonban Bulgária más hatalmakkal együtt jár el, úgy Görögország semleges marad.

Görögország garanciát követel az entente-csapatok átvonulásáért

Athén, október 10. (Magyar Távirati Iroda.) A görög kormány Hamilton angol tábornokhoz jegyzéket intézett, amelyben határozott garanciákat követel arra nézve, hogy az entente-csapatok görög területen való átvonulásuk alkalmával bántatlanul hagyják a lakosság vagyondát. A jegyzék hangsúlyozza, hogy

a görög kormány, ha erre nézve nem kapna kellő garanciákat, maga lesz kénytelen polgárait és birtokait megvédelmezni.

Gray visszalépését követelik

London, október 10. (Magyar Távirati Iroda.) A Morning Post a balkáni események miatt Grey külügyi államtitkár visszalépését követeli. A lap azt írja, hogy a külügyi hivatal kudarcra teljes és szégyenletes.

Az orosz háboru Höfer jelentése

Budapest, október 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:

Az oroszok tegnap sem hagyták abba támadásaikat, amelyek mint eddig, úgy most is eredménytelenek maradtak.

Kelet-Galiciában, ahol a legutóbbi napokban véghezvitt támadások alkalmával egyes orosz csapatok néha létszámuk felét veszítették el, a Strypa-arcvonalat támadták meg. A visszavert ellenség egyes helyeken rendetlen menekülésben hagyta el a csatateret.

Wolhyniában egyik hadosztályunk akadályai előtt egy támadás visszaverése után 500 orosz hullát számoltak meg. A foglyok tegnap jelentett száma újabb 1000-rel növekedett.

Az ellenség ama szándékát, hogy Czartorijstól északra újra a Styr nyugati partjára jusson át, tüzeléssel megghusítottuk.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, október 10. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Az oroszok megkísérelték, hogy Garbulowkánál, Dübnaburgtól nyugatra, a tőlük elragadott állásokat ismét hatalmukba kerítsék. Közelharcokra került a sor, melyek az ellenség visszaverésével véződtek.

A dübnaburg—poniewieci vasutól északra Ilukstól nyugatra, körülbelül nyolc kilométer szélességben elfoglaltuk az ellenség állásait, 6 tiszti és 750 főnyi legénységet elfogtunk, 5 gépfegyvert zsákmányoltunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: Újabb esemény nem történt.

Linsingen tábornok hadcsoportja: Pinskiól délnyugatra rohammal elfoglaltuk Swjeczy községet.

Kusowka-Wolánál, valamint Jeziery környékén a lovasharcok tartanak. Rafalowka és a kowel—rownoi vasut közti arcvonalon az ellenség többszörös előretörését visszavertük és 383 oroszot elfogtunk.

Bothmer gróf tábornok hadserege Tarnopoltól északnyugatra nagy erőket vert vissza.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Az orosz népfelkelést behívták

Pétervár, október 10. (Magyar Távirati Iroda.) Cári ukáz a népfelkelők egész első osztályát és a második osztály öt első évfolyamát e hó 29-ikére behívta.

Az orosz kormányválság

Pétervár, október 10. (Hivatalos.) Scerbatow herceg belügyminiszter beadta lemondását. Utódljává a cár Chostow kamarást nevezte ki.

Bothmer tábornok kftüntetése

München, október 10. Lajos bajor király Bothmer gróf gyalogsági tábornokot a Zwinin-

magaslatnak április 9-iki elfoglalása alkalmából tanusított kiváló hadvezéri képességei elismeréséül, a mondott naptól számítva, a Miksa József-rend lovagjává, a május 31-iki stryji csatában az orosz állások áttöréséért pedig e naptól számítva ugyanezen rend parancsnokává nevezte ki.

Dankl és Kövess tábornokok bajor kitüntetése

München, október 10. — A bajor király Dankl Viktor és Kövess Hermann gyalogsági tábornokoknak a katonai érdemrend nagykeresztjét a kardokkal adományozta.

A belga-francia harotér

A német ellentámadások sikerei

Berlin, október 10. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:

A Souchezről keletre emelkedő magaslatokon a franciák elvesztettek néhány árkot. — Egy gépfegyverük is kezünkbe jutott.

A Champagneban a Tahurenál elvesztett területeiből négy kilométer szélességben ellentámadással 100 métert szereztünk vissza.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

Joffre offenzívája

London, október 10. A Times párisi levelezője jelenti október 5-ről: Embertőlotti erő volna szükséges, hogy általános előnyomulással az egész német arcvonalat visszazorítsuk. Joffrenak sohasem volt ez a szándéka. Az ő offenzívájának terve abban áll, hogy több kiválasztott ponton támad, miáltal az ellenség figyelmét oda vonja, az ellenséges védelmi vonalak rendszerét megzavarja és így véget veszen az álló harcoknak. A tudósító a következő szavakkal végzi: Senkisésem hiszi, hogy azt a feladatot, hogy a németeket elűzzék Franciaországból, az arcvonal egyetlen pontjára intézett csapással meg lehet oldani.

Az ír bányászok sztrájk előtt

Amsterdam, október 10. Írország bányásztületei Dublinban gyűlést tartottak és elhatározták, hogy a legélesebb módon harcolnak az általános védkötelezettség ellen és a kényeszer behozatala esetén kikidltják Írországból az általános sztrájkot.

Az olasz háboru

Az olaszok 2000 embert vesztek a Folgaria-fennsíkön

Budapest, október 10. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

A helyzet az egész arcvonalon változatlan.

Az ellenség már nem szánta rá magát a vilgereuthi fensík ellen nagyobb támadásra. — Kisebb csapatok előretörései siralmasan összemoltak. Az olaszok itt az utóbbi napokban mintegy 2000 embert vesztek.

HÖFER altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

800 pár amerikai cipő
egész egész
alkalmi vétel folytán
igen olcsón kapható
Hatvan-utca 8. sz.

A Népszep hábor

(Bernolák Nán József dr.

Ma délelő Népszep Főis adási sorozata érdeklődését k gas diszterme előkelő hallgat ban ott láttuk püspököt, Már mestert, Nagy igazgatót, az lak képviselőit tagjait nagy s

Az előad dr., az egyete vezette be. Sz nemzetevelésr hibákat, amely háboruban is f amely elhatár mányt, hogy a új egyetemeket mi kötelességün szellemi kontab a város kultur bennünket arra Főiskolai Tan zso püspök ur volt.

A munka l szik kötelesség boru problémái kedhetünk arra távol maradtum szemünket a h napjainkat béke szintén bele k borzalmakba, a folynak, ki kel módja szerint a sitani kell a dia nem itthon a k ismerkednünk talataival. Ipar tanítás után k amelyeknek te Iparkodásunkn hangja, mert a megteremtette, zonyos szellem tanulás a legne azok közé is e lárddá teszik. A munkában egy közönség, van bad egyetemét

Lelkes élj ünnepeles, em mely után Po megtartotta sz Mélyenjáró filo meg hallgatók boru s a törté tetésre jutott, lődésének egy mely államle

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam háborús előadás-sorozata

(Bernolák Nándor rektor megnyitója — Pokoly József dr. és Kiss Géza dr. előadásai)

Ma délelőtt tizenegy órakor nyílt meg a Népszerű Főiskolai Tanfolyam háborús előadási sorozata, mely a közönség legteljesebb érdeklődését keltette föl. A vármegyeháza tágas díszterme színültig megtelt az előadásra előkelő hallgató közönséggel, melynek sorában ott láttuk Baltazár Dezső dr. református püspököt, Márk Endre udvari tanácsos polgármestert, Nagy József kir. tanácsos pénzügyigazgatót, az egyetem tanárait, a középiskolák képviselőit és hölgytársadalmunk előkelő tagjait nagy számmal.

(Bernolák rektor megnyitója)

Az előadás-sorozatot Bernolák Nándor dr., az egyetem rektora lendületes beszéddel vezette be. Szükségünk van — ugymond — a nemzetevelésre, amely megszünteti azokat a hibákat, amelyek nagy erényeink mellett a mai háborúban is föltűntek. Ez a gondolat volt az, amely elhatározásra bírta a magyar kormányt, hogy a nehéz időben is megnyitja az új egyetemeket és ennek a nyomán támadt a mi kötelességünk, hogy a nagyközönséggel szellemi kontaktust teremtsünk, előmozdítsuk a város kulturéletének fejlődését. Ez indított bennünket arra, hogy folytassuk a Népszerű Főiskolai Tanfolyamot, amely Baltazár Dezső püspök ur vezetése alatt megkezdődött volt.

A munka kezdetén a körülmények azt teszik kötelességünké, hogy elsősorban a háború problémáival foglalkozzunk. Nem helyezkedhetünk arra az álláspontra, hogy mi, akik távol maradtunk a harc színteréről, behunyjuk szemünket a háború előtt és csendesen éljük napjainkat békés otthonunkban, hanem nekünk szintén bele kell élnünk magunkat azokba a borzalmakba, amelyek a háború színterein lefolynak, ki kell vennie kinek-kinek a maga módja szerint a részét a küzdelemből és biztosítani kell a diadalt, nemcsak a harcmezőn, hanem itthon a kultúra terén is. Ezért kell megismerkednünk a háború tanulságaival, tapasztalataival. Iparkodni fogunk, hogy rendszeres tanítás útján közöljük azokat az ismereteket, amelyeknek terjesztése a kötelességünk. — Iparkodásunknak remélhetőleg lesz is visszhangja, mert amikor Debrecen az egyetemet megteremtette, gondolt arra is, hogy abból bizonyos szellemi, erkölcsi hasznot élvezzon. A tanulás a legnehezebb dolgok közé tartozik, de azok közé is egyúttal, amelyek a nemzetet szilárdá teszik. Abban a reményben, hogy ebben a munkában együtt működik az egyetem és a közönség, van szerencsém megnyitni a szabad egyetemet.

(A háború)

Lelkes éljenzés és taps követte a rektor ünnepélyes, emelkedett megnyitó beszédét, a mely után Pokoly József dr. egyetemi tanár megtartotta szabad előadását A háború címen. Mélyenjáró filozófiai fejtegetésekben világította meg hallgatóközönsége előtt, hogy mi a háború s a történelem alapján arra a következtetésre jutott, hogy a háború az emberiség fejlődésének egyik nagyfontosságú eszköze, a mely államéletet alkot és államéletet pusztít.

Alapjában véve a háború az emberiségnek az életért folytatott küzdelme — nagyban, amely természetszerű és szükséges és éppen ezért nem remélhető annak az eszmének a megvalósulása, amely az emberiséget egy világgállamba csoportosítaná. A háborúra mindig számítani kell és erre felkészülni polgári kötelesség. — Magyarországon az irtózatosságot mutatja, hogy nem készültünk a háborúra, már tudniillik abban az értelemben, hogy a magyar állam nem nevelte a nemzetét úgy, hogy annak minden egyes tagjában kifejlődött volna az a tudat, hogy a háborúban minden egyes egyén életéről és haláláról van szó, mindenkinek kötelessége a közösség és ilyenkor önzésnek, vagyonielhátról való helye nincs. Németország a francia háború óta erre nevelte a nemzetet és ezt az iskolát kell követnie a mi társadalmunknak is.

A hallgatóság, amely mindvégig nagy figyelemmel hallgatta az előadást, lelkesen megtapsolta és megéljenezte az előadót.

(A háború és a jogrend)

Ezután Kiss Géza dr. egyetemi tanár tartott előadást A háború és a jogrend címen. — Közvetlen, könnyed stílusú előadásában azt fejtette ki, hogy az állami belső jogrend a háborúban is fennáll. Abból, hogy a jogrendet helylyel-közzel megsértik, nem következtethető, hogy akkor már nincs jogrend. Épp így arra az álláspontra sem helyezkedhetünk, hogy a mostani háborúban egyes államok megsértették a nemzetközi jogot, tehát nincs nemzetközi jog, mert éppen maguk az államok bizonyítják, hogy van, amikor a jogsértő eljárásukat helyesnek igyekeznek kimutatni, persze mindegyik a maga igazának javára magyarázva a szavakat. A hitszegő Olaszország sem ismeri be, hogy jogsértést követett el, hanem messzemenő buzgalmat fejt ki annak kimagyarázására, hogy az, amit tett, a szerződés szerze épp oly könnyű pozdorjává verni, mint rint van és nem jogsértés. Az érveléseket perahogy isten segítségével az olasz hadsereget is azzá fogjuk verni. A jogrend tehát fennáll, azonban hiba van benne, a tulságos formalizmus, az, hogy logikai értelmébe bele lehet kapaszkodni, a jogérzettel keveset törődik. Ezért reformra van szükség, amely beleviszi a jogrendbe az erkölcsi és jogérzetet. Ennek a reformnak kell bekövetkeznie a nemzetközi jogrendben is, amely irányzatot mi már most is követjük a nemzetközi jogban e háborúban.

A közönség osztatlan, nagy tetszéssel fogadta a kiváló előadást és hosszas, lelkes tapsal honorálta.

Inkább a halál, mint a fogság

Egy magyar százados hősi halála

A régi magyar vitézi tettek legendás nagyszerűsége ujult meg abban a hősi harcban, a melyet Széll Árpád, az iglói 67. gyalogezred századosa, Széll László dr. debreceni gazdasági akadémiai tanár öccse vívott az északi harctéren egy csapat orosz katonával, a kik körülkerítették és el akarták fogni. A vitéz százados az utolsó lehelletéig küzdött, de nem adta meg magát. Több sebből vérezve, átdöfött szívvél roskadt össze ellenfelei előtt. Hősi haláláról egy malompataki katona a következő részleteket mondotta el:

— Szeptember 13-ikán a 67-esek parancsot kaptak az orosz elleni offenzívára. Széll Árpád mint zászlóaljparancsnok példát adó lelkesedéssel buzdította katonáit, akik vele elszántan támadtak. Mindig elől volt. A 67-esek már-már leverték az orosz tulerőt, amikor egyik szárnyukat az ellenség áttörte és őket hátbaktapta. A kapitány gépfegyvereit irányította az ellenségre, melynek soraiban a halálnak bő aratása volt. Az oroszok úgy hullottak, mint a legyek. De az újabb és újabb erősítésekkel a veszteség rögtön pótolva volt. Mind szűkebbre szorult a gyűrű a kapitány körül. Már olyan közel voltak egymáshoz, hogy a nagy fegyverropogás dacára áthallatszott hozzájuk az ellenség felszólítása:

— Adjátok meg magatokat!

A katonák Széll Árpádra néztek, ez meg egyik kezében kardjával, a másikban revolverével vezényelt:

— Előre, előre fiaim!

Akik még ott együtt voltak, csüggedés nélkül vetették magukat az oroszra. A legrettegetesebb kizitus a keletkezett. Tizenhét orosz lött le maga a százados, akire a feldühözt ellenség tigrisként vetette magát. Még most is inkább élve szerették volna elfogni, de ő nem adta meg magát.

— Inkább a halál, mint a fogság! — ezek voltak utolsó szavai, mikor az oroszok kezeit megragadták, egyikük lándzsát döfött a szívébe és a hős százados több sebtől vérezve a földre zuhant. Mint a fenevadak, estek most neki a már tehetetlen tisztnek, aki ott a helyszínen kilehelte lelkét.

A hős százados holttestét a harctérről haza fogták szállítani Iglóra és ott a családi sírboltban helyezik örök nyugalomra.

OKTÓBER 1-TŐL

LAPUNK ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Helyben: 1 óra K 1.40, negyedévre K 4.—
Vidékre: 1 óra „ 1.50, negyedévre „ 4.50
Egyes szám ára 4 fillér. — Vasár- és ünnepnapokon 6 fillér.

HIREK

— Debreceni tiszték kitüntetése. A király Steiner József 3. honvédegyalozredbeli századosnak az ellenség előtt mint repülőőtiszt tanúsított vitéz magatartása elismerésül, Nedeczky László, a 2. népfőlkelő huszárezrednél beosztott szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd főhadnagynak és az ellenség előtt elesett Hegedűs Béla 2. népfőlkelő huszárezrednél beosztott szolgálaton kívüli viszonybeli honvéd főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a hadidiszciplinés 3. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta.

— A debreceni gyermeknap. Verőfényes őszi idő kedvezett a mai gyermeknapnak, a melyet az Országos Gyermekvédő Liga a debreceni Patronázs Egyesület által s a debreceni jótekonny nőegyletek közreműködésével rendezett a hadiárva javára. Már kora reggel, 8

SIROLIN "Roche"

mellettségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.

Ki használjon sirolint?

1. Mindenki, aki húzósabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.

2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használják.

3. Asztmában szenvedők, kiknek betegségét a sirolin használata jelentékenyen csökkenti.

4. Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszerárban, ára 4 korona.

órákor megjelentek az utcákon a jól ismert urnák a színes nagy ernyők alatt és a gyűjtésre vállalkozott urasszonyok és urleányok megkezdtek a nemes célu munkát. A közönség szívesen adakozott, mindenkinek a szíve és erszénye készséggel nyílt meg a szerény kérés előtt: Pár fillért kérünk az elesett katonák árvaínak! Délután már szép összegekre halmozódtak a jótékony gyűjtő urnáiban és perselyeiben az adakozás fillérei. Az urnák mellett a katonazenekar és Magyar Imre, Kiss Béla és Rác Károly cigányzenekara játszottak fölváltva. Este 6 órákor ért véget a gyűjtés, amely tekintélyes összeget hozott össze a háboruban elesett katonák árvaínak javára.

Kinevezés. A király Gottlieb Márkus drt és Löwi József drt a 3. népfelkelő parancsnokság nyilvántartásában álló orvosokat a háboru tartamára népfelkelő segédorvosokká nevezte ki.

Magyarrá lett orosz. Székesfehérvárról jelentik: Egy született orosz állampolgár, aki már évek hosszú sora óta Magyarországon lakik, elhatározta, hogy hivatalosan is magyar lesz és kérvényt intézett a hadvezetőséghez, hogy sorozzák be katonának, mert harcolni akar az oroszok ellen. Egyben megtette a lépéseket az iránt, hogy magyar honpolgár lehessen és nevét megmagyarosíthassa. Ennek folytán a napokban tette le a magyar honpolgári esküt a székesfehérvári polgármester kezébe. Nevét Budai Józsefnek magyarisította.

A debreceni hadkiállításán felírtak: N. N. 50 fillér. Leszkay Ferenc 50 fillér, Bozay Pál 50 fillér, Tóth Lajos 30 fillér, Piczik N. 50 fillér. Szenovin őrmester 1 kor., N. N. 50 fillér. Bánó József 50 fillér. N. N. 50 fillér. N. N. 50 fillér. Futó András 50 fillér. N. N. 50 fillér. Bihari Sándor 30 fillér. N. N. 50 fillér. N. N. 1 kor. 30 fillér. N. N. 50 fillér.

Öngyilkos akart lenni egy untaulich. Schwarz Dezső 19 éves miskolci fuvaros mélysegen elkeseredett, mert a sorozáson untaulichnak nyilvánítták. Azóta a fiatal ember valóságos buskomorságba esett, majd addig kérlete a szüleit, míg azok beleegyeztek abba, hogy önként jelentkezzenek. — Schwarz nagy örömmel állott újra a sorozó bizottság elé, de hasztalan volt minden, a szigorú orvos ezután is alkalmatlannak mondotta a sápadt arcú, gyenge testű fiút. Hiába könyörgött, nem kellett katonának. Ezen aztán annyira elkeseredett szegény Schwarz Dezső, hogy vasárnap éjjel 11 órákor az utcán mellhőltte magát. A mentők a csak könnyen sértült untaulichot a kórházba szállították.

Elveszett egy női mellű, a közepén gyöngyvel, a Batthyány- és a Szent Anna-utca sarkán. Aki megtalálja, szíveskedjék kiadó-hivatalunkba juttatni, ahol jutalmat kap.

A Fröhlich-féle csódtömegből megvett összes irodai szerek, valamint a még meglévő iskolai cikkek, füzetek, könyvek, iskolatáskák, stb. elárúsítása még rövid ideig tart. Üzlet-helyiség Szent Anna-utca 1.

A háborúban is van divat.

Rövid szoknyák és magasszárú cipők.

Ez nem háborus téma. A divat-cikkektől pedig már meglehetősen elszoktunk. Csakhogy úgy áll a dolog, hogy a szépről a csunya időkben is szabad beszélni és egyik legnagyobb meglepetése volt az is a mostani időknek, hogy a fényűzés nem hagyott alább. Hiába lett a zsír ára hét korona, hiába szerelték le az utcalámpák minden másodikát, hogy ezzel a takarékoságra intsenek, bájos hölgyeink nem engedtek a „rongyrázás”-ból. Bizonyos, hogy egyesek, talán nagyon sok egyes, engedni volt kénytelen az öltözködési mániából, de általában a divathölgyek fennmaradtak azon az esztétikailag szép és értékes magaslaton, hogy új formákat keresve, a divattal tartva díszítsék magukat ezekben a komoly időkben is. Egy elsőrangú divataruház főnöke mesélte, hogy az ő üzlete egyáltalában nem érzett meg semmi

rázkodást, sőt, amíg azelőtt majd minden hölgyevője élénken érdeklődött az árak iránt s ha meg is adta, de legalább is sokalta, most akármilyen árat, ami bizony mindenben felette megnőtt, szó nélkül, gondtalanul, szinte szívesen fizet ki. Egy budapesti zeneműkiadó cég főnöke járt itt a napokban, ez pedig — maga is csodálkozva azon, hogy így van — ezt mondta:

— A háboru ugyan nem tart vissza senkit a vigságtól, a költségektől. Kottáink kiadásából eddig is hatvanezer koronával több már idén a tiszta bevételünk, mint az előző években.

A kimondottan luxuscikkeknél ez a nagy keresése, a könnyelmű költségek nagy mély lélektani okokra s indokokra volna visszavezethető, de egy szerény kis újságicikkben, amiben holmi drapp-betétes cipőkről van szó, inkább csak felületesen, a külsőségeket látva s nézve, akarunk erről beszélni.

Egy szóval a női divat nem engedett. Most is csak úgy terveznek új kosztüm-formákat, most is csak úgy meg van állapítva, milyen kalap a sikk, mint a legbékésebb korszakban, sőt a tizmillió hadseregnek tusája közepette még olyan részletekre is ráérnek gondolni, mint például a női fátvól és még annak a hosszát is reformálják. Hihetetlen, boszantó, de érdekes dolog ez és ha már így van, ha már az asszony nép komoly magabaszállásával nem utasította vissza mindjárt az elején ezt a — tulajdonképpen üzletemberektől felkínált és üzletérdekekből reáparancsolt hiúság-vásárt, mit csináljunk mi, férfiak? Boszankodjunk, amikor nekünk öltözködnék az asszonyok? És elfordítjuk a fejünket, amikor szépen öltözködnék?

Mert ezáltal van valami kecsesség abban, amit ez a sok nyomorúságot hozó esztendő a női külsőnek adott. A leányosan rövid szoknya és az erősen magasszárú cipő olyan különös, de ügyesen megválasztott ellentét, ami babszerű lényekké tette az ennek a divatnak hódoló nőket. Ez az ötlet, eltekintve attól, hogy fiatalit, kecsessé tesz, tulajdonképpen a férfierekkel pályázik, de olyan finoman, hogy csak ígér, de semmit sem ad, már pedig, hogy nagyon népiesek legyünk egyszer. „ettől döglik a légy.” A rövid szoknya divatban volt eddig is és ehez nem volt megszabva a cipőforma. Természetes hogy a legtöbb nő félcipőt vett hozzá. Rövid szoknya és félcipő: ez maga is ügyes összeállítás, mert az asszonyok nem is tudják, hogy minden szépet kereső férfi, először diszkretnen a nő lábára néz. A szép láb, a finom boka, ez döntő a férfi vizsgálódásában. Most, amikor a szoknya még rövidebb lett, ennek az lett volna a természetes következménye, hogy a férfiak még többet „kapanak” a nő lábából. De nem így lett. Rövidebb lett a szoknya és hosszabb lett a cipő. És így maga a divat nem frivollá, hanem esztétikussá, a legmerészebb tendencia pedig a legdiszkretnébbé vált. Amit elárul a rövid szoknya, azt eltakarja a hosszú cipő és ez jól van így. Egyet-mást árul el, a többit fődje jól a lepel — énekelika Lehár-operetben, a lábból pedig igazán legfeljebb a bokát szabad megmutatni, de többet nem. A boka éppen elég: egy szép bokájú nő, már nemis lehet abszolút csunya, ha az arca nem is tud kielégíteni. De egy nő — mindig csak uri nőről beszélve — büntetlenül nem is mutathat ennél többet. Aki többet mutat, az először nem uri nő, másodsor nem éri el a célját: nem érdeklődést kelt, hanem lehit. Mert az öltözék mindig csak vágyak felkeltésére, a körvonalak elárulására szolgál. Ami ezután jön, az meztelenség, ez pedig az az örök divat, amit Éva alapított meg, de amiről nem illik beszélni. (Aida.)

JÖNNEK A GYÜJTŐK ÓCSKA RUHÁÉRT! Debrecen egyedüli látványossága a hadkiállítás. — Belépt-díj 50 fillér, katonai legénység és gyermekek részére 20 fillér.

ADJUNK LÁTCSÓVEKET KATONÁINKNAK!

Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlésére is a legbiztosabb segítő eszköz. Küldjük el távcsöveinket hős katonáink számára a Hadsegélyező Hivatal címére (Budapest, IV. Váci-utca 38. szám.)

— **35 dekás tábori postadobozok,** melyben a harctérre élelmiszereken kívül minden küldhető, 20 fillérjével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debrecen, Piac-utca 49. és minden dohányüztszében.

SZÍNHÁZ

MŰSOR:

KEDD: *A modell*, eredeti színmű. (Bemutató előadás.)

SZERDA: *A modell*, eredeti színmű.

CSÜTÖRTÖK: *Hoffmann meséi*, opera. (Csőregh Jenő, a Kolozsvári Nemzeti Színház tenoristájának vendégjátéka.)

PÉNTEK: *Koldusdiák*, operett. (Csőregh Jenő második vendégjátéka.)

SZOMBAT: *Cigányszerem*, operett. (Csőregh Jenő harmadik vendégjátéka.)

Apró hirdetések

Családi ház

vagy kis villa 3-4 szobás nagykert, udvar és melléképítményekkel, lehetőség villanyos megálló közelében, bérbe esetleg megvételre kerestetik. Ajánlatok „kis villa” címre kéretnek a kiadóba.

5 kilóig

engedélyezett faládákat, tiszti, katonai ládákat kaphat Piac-utca 56., Megyeház mellett, az udvarban bent.

Borkimérő

kerestetik. Leány-u. 4.

Finom hímzéseket,

horgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntartsa. Kőses-utca 37. Nyiriné.

Szép butorozott szoba villanyvilágítással közel a főterhez, azonnal kiadó. Ugyanott többféle kályhák eladók. Iskola-utca 8. sz.

Szánvignetta

ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Lakbörleti szabállyal

kiadó cégnél bármilyen feltétellel kaphatók a kiadóhivatalban.

Pénzkölcsön

Értékpapirokra, serszjegyekre, hadi kölcsön könyvényekre.

Hadkölcsön	100 koronánként	80
Bazilika sorjegy	100	15
Hagyományos serszjegyek	100	15
Garancia	100	30
Ötlet	100	25
Jószág	100	15
Érték	100	15
Per-ti Buzai	100	70
Emberkötés	100	150

Ha az értékpapír másutt van letétben, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. Kalkuláció pénveket, arany érmeket a legmagasabb napi áron beváltunk.

Debreceni Pénzváltóbank és Zalaegerszegi Pénzváltóbank SIMONFFY-UTCA 13. Telefon 298.

Tábori borítékok

2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Zomanc

gimnázium megrendelhető Hoffmann és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Kiadó

Szűrészek és szűrészek! A Kossuth- és Piac-utca sarkán lévő legmodernebb berendezésű alagsori szűrészek és szűrészek 1. évi november 1-től kezdve kiadó. Érdeklődők forduljanak a Debreceni Felső Takarékpénztárhoz.

Gazdák figyelmébe!

KORPA

Központtól megállapított árban kapható
Ifj. Csengeri Ignác
Hatvan-utca 65.

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECEN, Kistemplombazár

Megérkeztek

az őszi és téli divatkelme-

ujdonságok

FLANELLEK — SELYMEK

VELEZEK — BÁRSONYOK.

! Óriási választék!